

HEDEN
TER ADVISERING

Aan
de minister van Financiën

Inspectie der Rijksfinanciën

Sectie IenW

Datum
26 september 2024

Notanummer
2024-0000461898

- Bijlagen**
1. Kamerbrief uitvoering motie Grinwis c.s.
 2. Evaluatie prijsbijstelling -systematiek MF en DF
 3. Motie Grinwis c.s.

nota

Verzending Kamerbrief uitvoering motie Grinwis c.s.

Aanleiding

Op 25 januari 2024 heeft de Tweede Kamer de motie van het lid Grinwis c.s. aangenomen. De motie vraagt om uitvoering voor de begrotingsbehandeling van IenW op dinsdag 8 oktober. Met bijgevoegde Kamerbrief en bijlage wordt de motie door IenW en FIN afgedaan.

Advies

- Inhoudelijk instemmen met verzending van de Kamerbrief inclusief bijlage. De Kamerbrief wordt parallel ter instemming voorgelegd aan de minister van Infrastructuur en Waterstaat.
- Vraag is wie de brief moet sturen. Tot nu toe hebben wij met reden de brief inhoudelijk getrokken (systematiek van Financiën). De brief is gevraagd voor de begrotingsbehandeling van IenW. De brief zou ook door MIenW, mede namens u, kunnen worden gestuurd.

| ook prima, als inhoud maar bijlt staan.

Kernpunten

- De Kamer roept op om een evaluatie te doen naar de prijsbijstellingsystematiek voor investeringen uit het Mobiliteitsfonds en Deltafonds in het afgelopen decennium, daarbij tevens vooruit te blikken op het komende decennium en waar nodig en mogelijk met verbetervoorstellen te komen zodat de prijsbijstellingssystematiek de reële kostenontwikkeling structureel bijhoudt.
- Afgelopen maanden hebben ambtelijk IenW en FIN gewerkt aan de uitvoering van de motie. In de Kamerbrief wordt de conclusie getrokken dat de huidige prijsbijstellingsystematiek op dit moment geen (structurele) wijzigingen behoeft. Dit neemt niet weg dat prijsontwikkelingen van de grond- weg- en waterbouwsector (de GWW-sector) in de praktijk tot budgettaire knelpunten op het Mobiliteitsfonds en Deltafonds kunnen leiden.
- Daarom wordt in de Kamerbrief toegezegd dat prijsontwikkelingen van de GWW-sector de aandacht blijven hebben van het kabinet. Dit najaar wordt daarnaast, zoals ieder jaar gebruikelijk, per artikel van de begroting onderzocht of de toegewezen prijsindex passend is.
- De Kamerbrief is door afstemming relatief lang. Ons inziens gaat er niks mis.

Toelichting

- De aanleiding voor de motie is het verschil tussen prijsontwikkelingen in de GWW-sector en de ontvangen prijsbijstelling op de begroting van beide fondsen. Een belangrijke oorzaak van de sterk gestegen prijzen in de GWW-

sector is de inflatieschok door de oorlog in Oekraïne en de daaropvolgende energie -en staalcrisis.

- In 2023 vond een herprioriteringsopgave op het Mobiliteitsfonds plaats. De herprioritering betekende een schuif van 2,7 miljard euro aan beschikbaar budget voor projecten in de verkenning -en plan/studiefase naar projecten in de aanlegfase. De schuif was nodig omdat bij de projecten in aanleg sprake was van (voorziene) tegenvallers als gevolg van de hogere prijzen en uitvoeringsrisico's. In de motie wordt gevraagd of het nodig is om de huidige indexatiesystematiek aan te passen vanwege onder andere deze herprioritering en de gestegen prijzen.
- De motie is opgebouwd uit drie concrete verzoeken; (1) een evaluatie, (2) een vooruitblik en (3) mogelijke verbetervoorstellen. In de Kamerbrief wordt elk onderdeel, na een algemene inleiding, beantwoordt. De volledige evaluatie is als bijlage toegevoegd.

Samenvatting per onderdeel

(1) De evaluatie

- Uit de evaluatie blijkt een grote discrepantie tussen de IBOI en de GWW-index. Dit betekent niet dat IenW en FIN vinden dat moet worden ingegrepen in de huidige prijsbijstellingsystematiek.
- De GWW-sector is namelijk een afgebakende sector en de afgelopen 20 jaar is de GWW-index volatiel geweest. De GWW-index was soms (zoals in 2015) zelfs negatief. In praktijk had het gebruik van de GWW-index dan betekend dat een afroming op het Mobiliteitsfonds en Deltafonds had moeten plaatsvinden. Dat zou grote problemen tot gevolg hebben gehad, gegeven de verplichtingen die op de fondsen rusten.
- Wel onderstreept de discrepantie tussen de IBOI en de GWW-index de noodzaak tot het scherp blijven monitoren van het verloop van de verschillende indices.

(2) Vooruitblik

- In de brief wordt benadrukt dat een vooruitblik geven op de prijsontwikkelingen voor het komend decennium ingewikkeld is en ook niet passend. Toekomstige prijsontwikkelingen hangen in grote mate samen met economische ontwikkelingen.
- In de komende jaren valt niet uit te sluiten dat de indices zoals de GWW-index, de index van Rijkswaterstaat, de consumentenprijsindex (CPI) en de IBOI opnieuw naar elkaar tenderen zoals in het verleden eerder is gebeurd.

(3) Mogelijke verbetervoorstellen

- Wij benadrukken dat het kabinet terughoudend is met het doorvoeren van aanpassingen in de huidige systematiek omdat:
 - a. Wij willen voorkomen dat prijsbijstellingen een prijsopdrijvend effect hebben in een markt waar grondstoffen en arbeid schaars zijn;
 - b. Wij willen voorkomen dat de uitvoerbaarheid van de huidige systematiek onder druk komt te staan en;
 - c. Wij de onafhankelijkheid en stabiliteit van prijsbijstellingen willen waarborgen.
- In de brief wordt benadrukt dat, als het realiseren van beleidsdoelstellingen van departementen in de knel dreigt te komen, het nodig is om een gesprek binnen het kabinet te voeren over de oorzaken. De prijsbijstelling is een

onderdeel van dit gesprek, maar zeker niet het enige onderdeel. Als de prijzen van bepaalde grondstoffen bijvoorbeeld structureel harder stijgen, dan kan dit ook vragen om heroverweging van keuzes.